

ПІДТРИМКА ПІДПРИЄМНИЦТВА ЯК ОДИН ІЗ ДІЄВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ГРОМАД В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Широкомасштабна агресія росії проти України 24 лютого 2022 року стала ключовою та переломною подією для всього українського суспільства. Це спричинило нові соціально-економічні реалії та виклики для державних органів, місцевого самоврядування, бізнесу, громадських інституцій та міжнародних партнерів. Кожен громадянин України відчув зміни.

За інформацією Міжнародної організації з міграції (МОМ), близько 10,5 мільйонів українців були примушені змінити своє місце проживання, при чому близько 70% з них емігрували за кордон. Понад 400 підприємств було переміщено (принаймні 200 з них вже відновили свою діяльність). ВВП зазнав зниження майже на 45%, що суттєво вплинуло на економіку загалом та зайнятість населення зокрема. Особливо постраждали мікро-, малі та середні підприємства через їхню меншу стійкість та обмежені резерви ресурсів порівняно з великими компаніями.

Військові дії призвели до руйнування фізичної інфраструктури, особливо в сільському господарстві та видобувній сфері. Виробничі сектори економіки також зазнали серйозних втрат. Третинний сектор, який до початку війни складав близько 65% ВВП країни, виявився більш мобільним, що дозволило зберегти економічну активність населення, навіть у прифронтових регіонах.

Очевидно, що умови воєнного стану вимагають визначення та вирішення пріоритетних завдань для соціально-економічного розвитку громад. Серед них важливо зосередитися на оптимізації управління ресурсами територій, сприятливі створенню, відновленню, функціонуванню та розвитку бізнесу з метою створення робочих місць, наповнення бюджетів та ефективного виконання соціально-захисних функцій.

Сучасна реальність війни визначає специфіку соціально-економічного відновлення громад, що передбачає активну участь не лише місцевих жителів, а й внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Це створює потребу в новому типі взаємодії, побудові комунікацій та формуванні ефективної підприємницької інфраструктури з урахуванням аспектів безпеки.

За висновками вітчизняних науковців, основними інструментами відновлення і соціально-економічного розвитку в стратегічному плані повинні стати фінансовий лізинг, аутсорсинг, індустриальні парки, агенції місцевого економічного розвитку, центри залучення інвестицій, бізнес-інкубатори, кооперативи, кластери, револьверні фонди, соціальне підприємництво та підтримка ВПО.

Серед найбільш результативних антикризових інструментів можуть виявитися бізнес-інкубатори, сприяючи конкурентоспроможності громад, розвитку підприємництва та створенню робочих місць; револьверні фонди, забезпечуючи економічно вигідні позики на поворотній основі; соціальне підприємництво, спрямоване на вирішення конкретних соціальних завдань; адвокаційні та мотиваційно-навчальні заходи.

Отже, завдання відновлення та соціально-економічного розвитку громад в умовах війни передбачають перехід від оперативного реагування до стратегічного планування, з використанням антикризового інструментарію та ефективної взаємодії з державними та міжнародними ініціативами.

Д'яченко К.С.
Науковий керівник: Круглов В.В.
НТУ«ХП»

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ КЛЮЧОВИХ ЕТАПІВ ПІДГОТОВКИ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТІВ ДПП ЯК СКЛАДОВА МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ СУСПІЛЬНИМИ ВІДНОСИНАМИ В СФЕРІ ДПП

Державно-приватне партнерство (далі – ДПП) являє собою засноване на договорі довгострокове співробітництво між державою (державними органами